

УДК 351.861; 349.6

Концептуальні засади реформування державної служби України з надзвичайних ситуацій та її місце в системі органів внутрішніх справ

Є.О. РОМАНЕНКО
doi:10.15421/151605

Міжрегіональна академія управління персоналом, м. Київ, Україна

Авторське резюме

У статті розглянуто стан реалізації державної політики України у сфері цивільного захисту населення, територій, майна і навколишнього середовища у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного і природного характеру. Проаналізовано стан функціонування Єдиної державної системи цивільного захисту України, визначено і охарактеризовано основні проблеми державного управління її структурними елементами на всіх рівнях.

Розкрито ключові проблеми в діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій щодо безпосереднього управління Єдиною державною системою цивільного захисту України. Доведено необхідність реформування Служби і всієї системи цивільного захисту в контексті європейської інтеграції та в умовах реальних і потенційних техногенно-екологічних і природних загроз з метою посилення національної безпеки держави. Визначено нагальні проблеми та пріоритетні напрями вдосконалення державного управління у сфері цивільного захисту та протидії надзвичайним ситуаціям на рівні територіальних громад, зокрема в контексті реалізації реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні.

Розглянуто роль і місце Державної служби України з надзвичайних ситуацій, як складової нової системи органів внутрішніх справ, та перспективи її розвитку з урахуванням європейських норм і стандартів безпеки.

Ключові слова: надзвичайна ситуація; цивільний захист; безпека; реагування; реформа; органи місцевого самоврядування; європейська інтеграція; державне управління.

Концептуальные основы реформирования государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям и ее место в системе органов внутренних дел

Е.А. РОМАНЕНКО

Межрегиональная академия управления персоналом, г. Киев, Украина

Авторское резюме

В статье рассмотрено состояние реализации государственной политики Украины в сфере гражданской защиты населения, территорий, имущества и окружающей среды в случае угрозы или возникновения чрезвычайных ситуаций техногенного и природного характера. Проанализировано состояние функционирования Единой государственной системы гражданской защиты Украины, определены и охарактеризованы основные проблемы государственного управления ее структурными элементами на всех уровнях.

Раскрыты ключевые проблемы в деятельности Государственной службы Украины по чрезвычайным ситуациям по непосредственному управлению Единой государственной системой гражданской защиты Украины. Доказана необходимость рефор-

© Є.О. Романенко, 2016

мировання Служби і всієї системи громадянської захисти в контексті європейської інтеграції і в умовах реальних і потенціальних техногенно-екологічних і природних угроз з метою посилення національної безпеки держави. Визначені актуальні проблеми і пріоритетні напрями удосконалення державного управління в сфері громадянської захисти і протидії надзвичайним ситуаціям на рівні територіальних общин, зокрема в контексті реалізації реформи місцевого самоуправління і територіальної організації влади в Україні.

Розглянуто роль і місце Державної служби України по надзвичайним ситуаціям, як складової нової системи органів внутрішніх справ, і перспективи її розвитку з урахуванням європейських норм і стандартів безпеки.

Ключові слова: надзвичайна ситуація; Громадянська захиста; безпека; реакція; реформа; органи місцевого самоуправління; європейська інтеграція; державне управління.

Conceptual basis of reforming of the state emergency service of Ukraine and its place in the system of internal affairs

YE.O. ROMANENKO

Interregional academy of personnel management, Kiev, Ukraine

Abstract

The article examines the state of implementation of the state policy of Ukraine in the field of civil defense of population, territory, property and the environment in case of threat or emergencies of anthropogenic and natural character. It was analyzed the state of operation of the Unified State System of Civil Defense of Ukraine, defined and described the main problems of public administration by its structural elements at all levels.

It was revealed the key issues in the activities of the State Emergency Service of Ukraine regarding direct administration of the Unified State System of Civil Defense of Ukraine. There was proved the necessity of reforming of the Service and the whole system of civil defense in the context of European integration and in terms of actual and potential environmental, technogenic and natural threats in order to strengthen national security. There were determined urgent problems and priorities of improving of public administration the field of civil defense and counteracting against disasters at the level of local communities, particularly in the context of the reform of local government and territorial organization of administration in Ukraine.

There was considered the role and place of the State Emergency Service of Ukraine, as part of a new system of internal affairs bodies and prospects of its development in compliance with the European norms and safety standards.

Key words: emergency; civil defense; security; reaction; reform; local government; European integration; public administration.

Постановка проблеми. Європейська інтеграція України зобов'язує нашу державу забезпечити ефективне функціонування державних інститутів, які гарантуватимуть додержання конституційних прав громадян на безпеку та захист життя, здоров'я і власності [1]. Одним із таких завдань є утворення служби із захисту населення, територій, майна і довкілля від різного виду надзвичайних ситуацій (НС), як ци-

вільного органу європейського зразка.

На сучасному етапі розвитку країни діюча Єдина державна система цивільного захисту (ЄДС ЦЗ) є громіздкою та такою, що не відповідає постійно зростаючій динаміці реальних і потенційних загроз національній безпеці. Перманентне реформування і необґрунтоване перепідпорядкування органів та підрозділів ЦЗ іншим відомствам призвело до розрегульованості та суперечливості за-

конодавчої і нормативно-правової бази функціонування ЄДС ЦЗ, розбалансованості системи державного управління на всіх її рівнях. Швидкоплинність, непрофесійність і політична заангажованість керівних кадрів у профільному відомстві та найчастіше відсутність практичного досвіду і відповідальності за прийняті рішення ще більше погіршують нинішню ситуацію. Все це робить центральний орган виконавчої влади у сфері ЦЗ та його керівництво неспроможними послідовно і цілеспрямовано вести країну шляхом демократичних реформ.

Поточний стан та критичний прогноз безпекової ситуації в Україні ставлять сьогодні перед найвищим керівництвом держави першочергове завдання прискорення базових реформ у сфері ЦЗ і вдосконалення механізмів державного управління відповідно до європейських стандартів безпеки.

Аналіз досліджень і публікацій. Нагальна необхідність наукових розробок у сфері управління ЦЗ підвищується з огляду на глобальні зміни у світовому господарстві, виникнення нових видів небезпек і загроз, таких як поширення міжнародного тероризму, військових дій, значного погіршення біосферно-екологічного середовища, природних катаклізмів та інших, на які світове співтовариство ще не знайшло гарантованих механізмів протидії.

Багатьом аспектам державного управління ЦЗ були присвячені праці таких вітчизняних дослідників: В. Бегуна, В. Богдановича, Е. Богданової, В. Вітлінського, П. Волянського, Б. Гамалюка, Б. Данилишина, М. Єжеева, А. Качинського, І. Криничної, Н. Клименко, А. Белікова, Г. Реви, Г. Ситника, О. Суходолі, О. Труша, С. Андреева, О. Кривцова, П. Фесянова, О. Бікова, В. Тютюнника, А. Шевчука, М. Сіцінської, А. Белоусова, А. Терентьевої, В. Дурдинця, А. Федцова, О. Риболова, С. Белан, Л. Пісні, О. Касьян, В. Доманського та ін., а також зарубіжних, зокрема Г. Коффа, Т. Хоружої та ін.

Системний аналіз сучасної наукової літератури у галузі державного управління свідчить про те, що проблема дер-

жавного управління захистом населення у НС залишається сьогодні недостатньо дослідженою. Зокрема, пріоритетом подальших досліджень є модернізація організаційно-правового регулювання ЄДС ЦЗ з урахуванням передового європейського досвіду, техногенно і соціально обумовлених потреб держави [2, 3].

Актуальність цього дослідження визначається насамперед об'єктивною необхідністю вдосконалення державного управління захистом населення у НС в умовах реальних і потенційних загроз, а також подолання техногенно-екологічних і гуманітарних наслідків через події на сході України.

Мета дослідження. Проаналізувати основні проблеми державного управління системою ЦЗ та розглянути перспективи діяльності Державної служби України з надзвичайних ситуацій в системі органів внутрішніх справ.

Виклад основного матеріалу. Державне управління у сфері запобігання та ліквідації наслідків НС є стратегічним компонентом забезпечення національної безпеки нашої держави. Гарантування реалізації державної політики у сфері ЦЗ здійснюється ЄДС ЦЗ, що представляє собою сукупність органів управління, сил і засобів центральних та місцевих органів виконавчої влади, виконавчих органів рад, підприємств, установ та організацій. Безпосереднє керівництво діяльністю ЄДС ЦЗ здійснює Держава служба України з надзвичайних ситуацій (ДСНС) [4], як центральний орган виконавчої влади, теперішня діяльність якого спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України (КМУ) через Міністра внутрішніх справ і який реалізує державну політику у сфері ЦЗ, захисту населення і територій від НС та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків НС, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності [5].

Варто зазначити, що утворенню ДСНС передувала притаманна для сучасної України політична доцільність, банальний непрофесіоналізм тодішнього

керівництва МНС та нерозуміння найвищим керівництвом держави важливості поставлених перед ним завдань [6]. Підтвердженням цьому є хронологія прийнятих так званих реформаторських рішень: 2011 році сталося розділення Міністерства у справах НС України на 4 окремі відомства – МНС (як головний орган), Державну інспекцію техногенної безпеки, Державне агентство зони відчуження та Державну службу гірничого нагляду та промислової безпеки [7]. 24 грудня 2012 року Указом Президента України № 726 [8] МНС та Державна інспекція техногенної безпеки України були реорганізовані в ДСНС, як центральний орган виконавчої влади, що координується і направляє через Міністра оборони і затверджено Положення про службу [9] (мотивація – можливість залучення підрозділів ЗС України до ліквідації НС). Згодом Уряд України постановою від 25 квітня 2014 року № 120 без жодних офіційних пояснень установив, що діяльність ДСНС спрямовується та координується КМУ через Міністра внутрішніх справ [10]. З позиції МВС це рішення забезпечить більш ефективну координацію сил і заходів держави в умовах загрози зовнішньої агресії, оперативність роботи у ході проведення антитерористичної операції.

Очевидно, що така кардинальність прийнятих рішень свідчить про відсутність чіткої концепції і стратегії влади у реформуванні системи ЦЗ, декларативність намірів і політичну вмотивованість встановити контроль над рятувальним відомством. ДСНС у плануванні своєї діяльності і донині залишається під суттєвим впливом політичних сил, що наочно виявилось в кадровій політиці останніх років, коли на керівні посади майже в усіх областях призначалися люди без відповідної фахової підготовки і практичного досвіду роботи в системі. Результатом боротьби політиків за вплив на призначення у ДСНС так званих «своїх людей» стало звільнення значної кількості справжніх професіоналів.

Політичний вплив поглиблюється ще й хронічним недофінансуванням ДСНС,

коли щороку на її утримання передбачається фінансування у розмірі лише 60% річної потреби. Водночас за ДСНС законодавчо закріплюється право отримувати решту коштів за рахунок громадян та інших недержавних джерел фінансування. На практиці це призвело до надання підрозділами ДСНС певних адміністративних (платних) послуг, якими лише частково задовольняються потреби служби. З поглибленням проблем фінансування все більша частина діяльності підрозділів ДСНС спрямовується не на виконання покладених на неї обов'язків, а на самозабезпечення.

Попри спроби реформування ДСНС матеріально-технічне оснащення підрозділів реагування на НС та фінансове забезпечення рятувальників залишається на низькому рівні і не відповідає сучасним вимогам. Забезпечення умов праці персоналу ДСНС залишається незадовільним: відсутність необхідної кількості сучасних приміщень, техніки, бойового одягу та спорядження, незабезпечення практичного соціального захисту працівників, недосконала система оплати, коли майже 30% зарплати підлеглих залежить від суб'єктивного ставлення до них керівника. Технології захисту територій та ліквідації наслідків техногенних та природних катастроф, єдина база прогнозно-моделюючих систем та комплексів з прогнозування загрози і виникнення НС, масштабів їх наслідків щодо підготовки управлінських рішень, впроваджуються у практику повільно [6].

На сучасному етапі визначальними недоліками є застаріла структура та система відомчого управління ДСНС. Дублювання функцій різних підрозділів у цьому відомстві супроводжується завищеним відсотком чисельності управлінського персоналу та внутрішньою конкуренцією між ним. Недосконала і повільна система прийняття управлінських рішень не сприяє гнучкому управлінню підрозділами, ефективному реагуванню на НС та відповідальному ставленню керівників місцевого рівня до виконання своїх обов'язків як управлін-

ців. У свою чергу недоліки управління призводять до непропорційного функціонального навантаження між працівниками. Недосконалість організації управління органами і підрозділами ЦЗ призводить до збільшення часу, необхідного для реагування на НС, підриває довіру населення до діяльності системи органів ДСНС у цілому та негативно впливає на своєчасність і ефективність заходів, спрямованих на захист конституційних прав громадян на безпеку життєдіяльності [1]. Ситуація в східних областях України показала нездатність ДСНС комплексно реагувати на техногенні загрози ресурсами територіальних управлінь.

Наявність в апараті ДСНС та інших центральних органів виконавчої влади низки структурних підрозділів з ідентичними завданнями і функціями, повільне впровадження сучасних технічних засобів контролю та документообігу, значна кількість підприємств, установ та організацій, що належать до сфери їх управління, а також відомчих наукових, медичних та навчальних закладів зі спорідненими завданнями й функціями, призводять до бюрократизації діяльності і не сприяють ефективному використанню людських ресурсів та бюджетних коштів.

Статистичні дані свідчать, що протягом останнього десятиріччя фінансування системи ЦЗ, яке здійснювалося переважно через МНС, було хронічно дефіцитним і в середньому становило менше 1,0 % від сукупних видатків Державного бюджету, або 0,2 % від валового внутрішнього продукту України. Так, наприклад, у 2011 р. обсяг видатків на фінансування сил ЦЗ був визначений у розмірі 2 959 296,2 тис. грн. (2 573 457,1 тис. грн. – із загального фонду бюджету, 385 839,1 тис. грн. – із спеціального фонду). У 2014 році аналогічні показники становили 3 307 685,0 тис. грн. (2 839 585,5 тис. грн. – із загального фонду бюджету, 468 099,5 тис. грн. – із спеціального фонду), що в середньому становило 0,9 % у структурі видатків Державного бюджету. Така ситуація обумовлена не лише дефіцитом коштів,

а й недостатнім нормативно-правовим регулюванням фінансування системи ЦЗ [11, 12].

Реальний стан вирішення проблем ЦЗ на рівні територіальних громад свідчить про низьку якість державного управління територіальними та місцевими ланками ЄДС ЦЗ. Серед широкого спектра проблем у сфері ЦЗ територіальних громад особливе занепокоєння протягом тривалого часу викликає незадовільний стан протипожежного захисту сільської місцевості, де щороку виникає більше 35 % від загальної кількості пожеж із загибеллю близько 50 % людей, а прямі збитки сягають сотні мільйонів гривень [13]. Щоб покращити цю ситуацію органам місцевого самоврядування (ОМС) необхідно створити мінімум 500 підрозділів місцевої пожежної охорони із передбачених 2367. У більшості населених пунктів не очищені території від непридатних пестицидів та отрутохімікатів, які несуть загрозу здоров'ю людей і довкіллю; потребують суцільного очищення від вибухонебезпечних предметів часів минулих війн окремі земельні ділянки колишніх військово-тренувальних полігонів; практично не проводиться будівництво і укріплення захисних дамб, що призводить до значних підтоплень територій, не утримуються на належному рівні захисні споруди ЦЗ та не розв'язуються інші проблеми, з якими місцева влада самотужки впоратись не може.

Вирішення цих проблем потребує змін засадничих принципів у регіональній та місцевій політиці держави, значного розширення повноважень регіонів з відповідними фінансами та оптимізації процесів управління у діяльності ОМС усіх рівнів.

КМУ вже почав реалізовувати конкретні кроки з метою здійснення децентралізації влади і реформування місцевого самоврядування. На засіданні 1 квітня 2014 р. Уряд схвалив нову редакцію Концепції реформування місцевого самоврядування і територіальної організації влади в Україні [14].

На другому етапі (в 2015-2017 роках) передбачено проведення інституційної

реорганізації ОМС та місцевих органів виконавчої влади. Це будуть зміни до Конституції, які визначають утворення виконавчих органів при місцевих радах. Також планується прийняти закони «Про місцеве самоврядування», «Про добровільне об'єднання територіальних громад» і т.д. Фундаментальною основою реформування місцевого самоврядування повинна стати фінансова децентралізація, яка вирішить проблеми слабкої економічної бази і обмежених фінансових ресурсів для реалізації запитів місцевого населення і вирішення накопичених десятиліттями проблем.

Децентралізація влади в Україні та надання ширших повноважень і ресурсів місцевим органам влади значно підвищить якість реалізації державної політики у сферах ЦЗ, запобігання та ліквідації наслідків НС, функціонування аварійно-рятувальних служб на місцевому рівні. Створить реальні механізми управління місцевими ланками ЄДС ЦЗ щодо забезпечення надійного захисту населення і територій від наслідків НС. Ця робота має об'єднати політичних, наукових, практичних, просвітницьких діячів та експертів в єдиному прагненні створити потужну сучасну систему захисту суспільства від НС. Для закріплення повноважень регіонів та розширення повноважень місцевих рад насамперед необхідно прийняти нову редакцію закону про місцеве самоврядування, змінити бюджетний і податковий кодекси, підготувати нормативно-правову базу. Для перевірки дієвості цих законів на практиці необхідно планувати діяльність ОМС таким чином, щоб вона повністю відображала вимоги цих законів.

Низку системних недоліків завершує відомча політика у сфері прозорості та підзвітності суспільству, де ДСНС у цілому вкрай повільно змінює закрито-упереджене ставлення до відносин з громадськістю. В сучасних умовах існує нагальна потреба у налагодженні ефективної взаємодії ДСНС з волонтерами і волонтерськими організаціями у НС. Зважаючи на нинішню ситуацію і комплекс накопичених проблем необхідно

негайно розробити стратегію і концепцію розвитку системи ЦЗ в умовах мирного часу і особливого періоду. Все це потребує перегляду базових положень функціонування ЄДС ЦЗ, затвердження нової організаційно-штатної структури ДСНС, чіткого визначення та розподілу завдань, функцій, повноважень і ресурсів між усіма суб'єктами забезпечення ЦЗ.

22 жовтня 2014 року КМУ з метою перетворення МВС на цивільне правоохоронне багатопрофільне відомство затвердив Концепцію і Стратегію реформування МВС [15]. До нової структури МВС, окрім Національної поліції, Національної охорони, Державної міграційної служби, Державної прикордонної служби, входить і ДСНС, яка відповідатиме за реалізацію державної політики у сфері ЦЗ населення та пожежно-рятувальної справи.

Відповідно до цієї Стратегії передбачається децентралізація, що супроводжуватиметься скороченням значної кількості підрозділів зі спорідненими і дублюючими функціями та їх реорганізація. Буде запроваджено також європейську модель підбору та навчання кадрів. (Підбір кадрів буде здійснюватися прозоро, на конкурсній основі, з урахуванням думки громадськості та за результатами тестування). Будуть розроблені й дієві механізми контролю за діяльністю цих служб з боку громадськості. Підвищено роль інститутів громадянського суспільства та органів місцевого самоврядування в заходах із забезпечення прав і свобод населення.

На другому етапі (2015-2016 роки) Концепції планується: розроблення та прийняття нових і внесення змін до чинних законодавчих актів з урахуванням європейських норм і стандартів, спрямованих на врегулювання діяльності зазначених служб. В результаті цього рятувальні підрозділи мають бути достатньо відкриті для форм зовнішнього контролю, у тому числі громадського контролю. Суспільство також повинне без зайвих зусиль мати доступ до інформації, що стосується планування роботи ДСНС в цілому, реалізації заплано-

ваних заходів та результатів роботи, про кількість, масштаби і наслідки НС.

ДСНС, як складова частина системи органів внутрішніх справ, повинна мати таку структуру, щоб виконувати роль цивільного та відкритого Home office. Більшість ресурсів ДСНС будуть спрямовані на задоволення потреб населення на рівні територіальних громад, у зв'язку з чим витрати на бюрократичні потреби та управлінський апарат будуть зведені до мінімуму за рахунок запровадження інформаційно-комунікаційних технологій управління. Територіальні органи та підрозділи ДСНС будуть мати право самостійно вирішувати питання планування поточної діяльності, кадрової політики та розподілу наданого бюджету, несучи повну відповідальність за прийняті рішення перед місцевою громадою та керівництвом ДСНС. Планування поточної діяльності територіальних підрозділів здійснюватиметься на підставі рекомендацій, спрямованих апаратом ДСНС, з урахуванням особливостей регіональної ситуації та потреб місцевих громад. Згідно із сучасною теорією управління, децентралізація розглядається як один з основних управлінських механізмів підвищення гнучкості, ефективності органів влади. Цей принцип вимагає саме управлінських, а не структурних змін, оскільки результатом його втілення має стати децентралізація прийняття рішень, відповідальність та розподіл ресурсів, які є необхідними для ефективного та оперативного реагування органів та підрозділів ДСНС на місцевому рівні. Інакше кажучи, у децентралізованій системі, навіть якщо структура організації лишається формально централізованою, працівники ДСНС отримують широкі права стосовно прийняття та реалізації рішень, що відображають місцеві умови та їх професійну думку.

Реалізація принципу децентралізації традиційно вбачається в започаткуванні в національних системах муніципальних підрозділів служби ЦЗ.

Серед критеріїв оцінки ефективності роботи підрозділів ДСНС також мають відбутися наявні зміни. Як найбільш суттєві мають розглядатися такі критерії: якість реагування на повідомлення населення, якість стосунків громадян з працівниками ДСНС, інтенсивність робочих зв'язків із органами самоврядування, державної влади, засобами масової інформації.

Висновки. В сучасній Україні органи та підрозділи ЦЗ захисту повинні бути, насамперед, сервісними службами, що допомагають суспільству влаштувати безпечний добробут у власній країні. Для цього пропонується запровадити Концепцію і Стратегію розвитку системи ЦЗ України, що передбачають формування ДСНС як професійний і ефективний інститут європейського зразка, заснований на принципах єдиного Механізму реагування на НС інституту та формування рятувальної служби як одного із основних виконавців завдання щодо гарантування безпеки населення. Вона має бути орієнтована на задоволення сучасних викликів і загроз суспільства.

Мається на увазі готовність підрозділів ДСНС ефективно реагувати на заяви громадян про загрозу або виникнення НС, підтримувати з ними постійний зв'язок та інформувати про хід їх ліквідації. Для досягнення означених вимог реформування органів ДСНС на сьогодні має відбуватись за такими провідними принципами: верховенство права; деполітизація; децентралізація; підзвітність та прозорість у роботі; тісна співпраця з населенням та місцевими громадами; професійна підготовка персоналу.

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОСИЛАННЯ:

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Приходько Р.В. Організаційно-правовий механізм регулювання сфери захисту населення і територій від наслідків надзвичайних ситуацій / Приходько Р.В. // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр., 2011, вип. 3 (34).
3. Труш О.О. Досвід побудови та функціонування систем цивільного захисту країн-членів Європейського Союзу / Труш О.О. // Теорія та практика державного управління: зб. наук. пр., 2009, вип. 4 (27) та 2010, вип. 1 (28).
4. Постанова КМУ від 9 січня 2014 р. № 11 «Про затвердження Положення про єдину державну систему цивільного захисту». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF/paran10#n10>.
5. Постанова КМУ від 16 грудня 2015 р. № 1052 «Про затвердження Положення про Державну службу України з надзвичайних ситуацій». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.mns.gov.ua/content/law.html>.
6. Гречанинов В.Ф., Бегун В.В. Аналіз функціонування цивільного захисту у сучасних умовах та деякі пропозиції щодо його удосконалення. Збірник наукових праць Харківського університету Повітряних Сил, 2015, випуск 1(42), С. 120 – 125.
7. Вікіпедія. Державна служба України з надзвичайних ситуацій. Реформування. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://uk.wikipedia.org/wiki/>.
8. Указ Президента України «Про деякі заходи з оптимізації системи центральних органів виконавчої влади» від 24 грудня 2012 р. № 726 - [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/documents/15236.html>.
9. Указ Президента України від 16 січня 2013 року № 20/2013 «Деякі питання Державної служби України з надзвичайних ситуацій» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/20/2013>.
10. Постанова КМУ від 25 квітня 2014 року № 120 «Питання спрямування та координації діяльності Державної служби з надзвичайних ситуацій». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/120-2014-%D0%BF>.
11. Чубенко А.Г. Теоретико-правові засади фінансування системи цивільного захисту. Дис. доктора юридичних наук: 12.00.07 – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mydisser.com/ru/catalog/view/6/352/8998.html>.
12. Закон України про Державний бюджет України на 2014 рік. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140719.html.
13. Національна доповідь про стан техногенної та природної безпеки в Україні у 2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.mns.gov.ua/files/prognoz-report/2012/4_1_2012.pdf.
14. Концепція реформи місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://civil-rada.in.ua/?p=477>.
15. Про затвердження Концепції і Стратегії реформування МВС. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247699591.

REFERENCES:

1. Konstytutsiya Ukrayiny: pryynyata na p'yatyi sesiyi Verkhovnoyi Rady Ukrayiny 28 chervnya 1996 r. [The Constitution of Ukraine, adopted at the fifth session of the Verkhovna Rada of Ukraine on 28 June 1996]. 1996. VVR Ukrayiny 30 (in Ukrainian).
2. Prykhod'ko, R.V., 2011. Orhanizatsiyno-pravovyy mekhanizm rehulyuvannya sfery zakhystu naseleння i terytoriy vid naslidkiv nadzvychaynykh sytuatsiy [Organizational and legal mechanism of regulation of protection of population and territories from emergency situations]. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya: zb. nauk. pr. 3 (34) (in Ukrainian).
3. Trush, O.O., 2009, 2010. Dosvid pobudovy ta funktsionuvannya system tsyvil'noho zakhystu krayin-chleniv Yevropeys'koho Soyuzu [Experience in construction and operation of civil protection of the Member States of the European Union]. Teoriya ta praktyka derzhavnoho upravlinnya: zb. nauk. pr. 4 (27), 1 (28) (in Ukrainian).
4. Postanova KМУ vid 9 sichnya 2014 r. № 11 «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro yedynu derzhavnu systemu tsyvil'noho zakhystu» [CMU January 9, 2014 r. Number 11 «On Approv-

- al of the single state system of civil protection»]. Access: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/11-2014-%D0%BF/paran10%26n10>. (in Ukrainian).
5. Postanova KMU vid 16 hrudnya 2015 r. № 1052 «Pro zatverdzhennya Polozhennya pro Derzhavnu sluzhbu Ukrainy z nadzvychaynykh sytuatsiy» [CMU dated 16 December 2015 r. Number 1052 «On approval of the State Emergency Service of Ukraine»]. Access: <http://www.mns.gov.ua/content/law.html> (in Ukrainian).
 6. Hrechaninov, V.F., Behun, V.V., 2015. Analiz funktsionuvannya tsyvil'noho zakhystu u suchasnykh umovakh ta deyaki propozytsiyi shchodo yoho udoskonalennya [Analysis of the functioning of civil defense in modern conditions and some suggestions for its improvement] Zbirnyk naukovykh prats' Kharkivs'koho universytetu Povitryanykh Syl 1(42), 120 – 125 (in Ukrainian).
 7. Vikipediya. Derzhavna sluzhba Ukrainy z nadzvychaynykh sytuatsiy. Reformuvannya [Wikipedia. State Emergency Service of Ukraine. Reforming]. Access: <https://uk.wikipedia.org/wiki/> (in Ukrainian).
 8. Ukaz Prezydenta Ukrainy «Pro deyaki zakhody z optymizatsiyi systemy tsentral'nykh orhaniv vykonavchoyi vlady» vid 24 hrudnya 2012 r. № 726 [President of Ukraine Decree «On some measures on optimization of central authorities» dated 24 December 2012 r. № 726]. Access: <http://www.president.gov.ua/documents/15236.html> (in Ukrainian).
 9. Ukaz Prezydenta Ukrainy vid 16 sichnya 2013 roku № 20/2013 «Deyaki pytannya Derzhavnoyi sluzhby Ukrainy z nadzvychaynykh sytuatsiy» [Decree of the President of Ukraine on January 16, 2013 № 20/2013 «Some Issues of State Emergency Service of Ukraine»]. Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/20/2013> (in Ukrainian).
 10. Postanova KMU vid 25 kvitnya 2014 roku № 120 «Pytannya spryamuvannya ta koordynatsiyi diyal'nosti Derzhavnoyi sluzhby z nadzvychaynykh sytuatsiy» [CMU on April 25, 2014 № 120 «Issues guide and coordinate the State Emergency Services»]. Access: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/120-2014-%D0%BF> (in Ukrainian).
 11. Chubenko, A.H. Teoretyko-pravovi zasady finansuvannya systemy tsyvil'noho zakhystu. Dys.. doktora yurydychnykh nauk: 12.00.07 – administratyvne pravo i protses; finansove pravo; informatsiyne pravo [Theoretical and legal bases for financing the system of civil protection. Dis .. Doctor of Law: 12.00.07 - administrative law and process; finance law; information law]. Access: <http://mydisser.com/ru/catalog/view/6/352/8998.html> (in Ukrainian).
 12. Zakon Ukrainy pro Derzhavnyy byudzheth Ukrainy na 2014 [Law of Ukraine on State Budget of Ukraine for 2014]. Access: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/T140719.html (in Ukrainian).
 13. Natsional'na dopovid' pro stan tekhnohennoyi ta pryrodnoyi bezpeky v Ukraini u 2014 [National Report on the State of Techno and Natural Safety in Ukraine in 2014]. Access: http://www.mns.gov.ua/files/prognoz-/report/2012/4_1_2012.pdf (in Ukrainian).
 14. Kontseptsiya reformy mistsevoho samovryaduvannya ta terytorial'noyi orhanizatsiyi vlady v Ukraini. [The concept of local government reform and territorial organization of power in Ukraine]. Access: <http://civil-rada.in.ua/?p=477> (in Ukrainian).
 15. Pro zatverdzhennya Kontseptsiyi i Stratehiyi reformuvannya MVS. [On approval of the Concept and Strategy of reforming the Interior Ministry]. Access: http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=247699591 (in Ukrainian).

Романенко Євген Олександрович – доктор наук з державного управління, доктор економічних наук, професор
Міжрегіональна академія управління персоналом
Адреса: 03039, м.Київ, вул. Фрометівська, 2

Романенко Евгений Александрович – доктор наук государственному управлению, доктор экономических наук, профессор
Межрегиональная академия управления персоналом
Адрес: 03039, г.Киев, ул. Фрометовская, 2

Romanenko Yevhen O. – doctor of science in public administration, doctor of economic science, Full Prof.
Interregional academy of personnel management
Address: 2, Frometivska str., Kyiv, 03039, Ukraine
E-mail: poboss@mail.ru